

SISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 48. szám.

Nagy-Várad. Csütörtök, 1913. február 27.

Békehirek.

A közvélemény kezd kissé fel-
lélegzeni; hónapok óta először. Bé-
kés hírek jönnek s úgy látszik, a
híreknek van is alapjuk. A feszült-
ség Magyarország és Ausztria közt
egyfélől, Oroszország közt másfelől
szűnőfélben van.

Éppen ideje is volt már. Mert ez
az állandó készenlét, ez a puska-
szagu béke felért egy háborúval az-
al a különbséggel, hogy a hadi-
sarcot fizettük, pedig nem győzték
le s tekintélyünk mélyen alászállott,
pedig vereséget a haremezőn nem
szenvedtünk.

Igaz, hogy a diplomácia terén
annál több vereségünk volt. A
szandságot szépen elszedték az or-
runk előtt; úgy megosztozott rajta
Szerbia és Montenegró, mintha
soha magyar bakák azon a terüle-
ten nem is jártak volna. A magyar
és osztrák protektorátus alatt lévő
katholikus albánokat gyalázatos van-
dalizmussal irtják a szerbek, hogy
annál könnyebb legyen az albán
kérdés megoldása a szerbek javára.
Hogy a szerb faj ért a nemzetiségi
ügyek ilyen radikális megoldásához,
azt megmutatták már 1848-ban
nálunk is. Most azonban senki sem
akadt, a ki a gyilkos szerb bandák-
nak az európai műveltségéből egy
kis leckét tartott volna. Románia
közvéleménye kezd a hármasszövetségtől
Oroszország felé fordulni.
Tekintélyünk rohamosan súlyed a
zérus fok felé, közgazdasági hely-
zetünk régen a fagypontra áll —
legfőbb ideje, hogy valamire for-
duljon a helyzet, mert ezt így to-
vább ki nem állják mások, csak a
csódtömeggondnokok.

Egy jó alkalmat szalasztottunk
el, a mikor Magyarország és Ausz-
tria nemzetközi súlyát óriásilag meg-
lehetett volna növelni: az orosz-
japán háború idejét. Akkor lett
volna helye és ideje egy orosz há-
borúnak s akkor ma nem az orosz
diplomácia mozgatná a balkáni sakk-
figurákat, Máramarosban sem izgatná
a rubel a magyar állam alattvalóit
Magyarország ellen. De hát elszal-
asztottuk a legjobb alkalmat Orosz-
ország túlhatalmának megtörésére,
most már azt nézzük, mi a legoko-
kosabb teendő a mai helyzetben.

Ma nincs mást mit tennünk, mint
lenyelni az eddigi diplomáciai ve-
reségeket és minél előbb olyan hely-
zetbe hozni az országot, hogy erőt
gyűjthessen jobb időkre.

Napoleon volt az első politikus,
aki az ő világot átfogó zsenialitásával
meglátta a világbéke legfőbb
veszedelmét a pánszlávizmusból és
annak exponensében, Oroszország-
ban. Azóta a veszély csak nőtt, s
bizony meg fogja még siratni Né-
metország is, Ausztria-Magyarország
is, hogy a lipcei csatában Napo-
leont törték le s Oroszországot és
vele a szláv elemet ültették Európa
nyakára.

Ma azonban nincs itt az ideje az
előretörő szláv tengerrel való meg-
birkózásnak. A küzdelem sikere ép-
pen nem biztos, hiszen ma Napo-
leon gárdistáinak utódai egy új né-
pek csatájában ellenünk küzdené-
nek. A politikának sok helyen más
mederbe kell terelődnie, nekünk sok
belső viszályunkkal diadalmasan
kell megküzdenünk, meg kell erő-
södünk, míg ismét döntő fellépésre
gondolhatunk. Addig pedig nincs
okosabb dolog, mint minél előbb

visszatérni a normális állapotokhoz.

Ehhez hajlik külpolitikánk, ennek
látszik kedvezni az orosz politika
is — bizony ennél a békés elcsön-
desedésnél kellemesebb hirt nem
küldhettek volna szét a táviródróto-
kon ennek a szegény országnak.

A béke felé.

Hála Istennek ismét ez a cím
került ide a már megszokott „há-
ború” cím helyett. Még pedig ez-
uttal többet jelent a cím; nemcsak
azt, hogy a balkáni népek bárha
még csatáznak is egymással, de már
mégis a béke felé haladnak, illető-
leg megkezdik a béketárgyalást,
még pedig most már a nagyhatal-
mak közös jegyzékének alapján, —
hanem megkönnyebbülést jelent ez
a kettős monarchia népeinek is,
kik öt hónap óta folytonos rettegés
közt éltek.

A háborúról szóló tudósításaink a követ-
kezők:

A galíciai csapatok leszerelése

Bécs, febr. 26.

A trónörökös lapja, a *Reichspost* írja:
A Bécs és Pétervár között folyt tárgyalás-
nak, amely *Hohenlohe* herceg missziójával
kezdődött, *örvendetes eredménye van. Az
orosz kormány* késznek mutatkozott a len-
gyel határon rendkívüli katonai intézkedé-
sek megszüntetésére. Egyidejűleg mi is el-
bocsátjuk a galíciai tartalékosok egyrészét.
Az erre vonatkozó hivatalos közleményeket
Bécsben és Pétervárott egyidejűen fogják
nyilvánosságra hozni.

A döntő lépést abban a percben tették
meg, amikor Oroszország azzal az ajánlattal
állott elő, hogy a politikai feszültség lecsil-
lapítására a határon tett intézkedéseket vál-

PÓTI LAJOS

uri-czipész üzlete Nagyvárad, Uri-utcza 23. sz.

a premontrei gimnáziummal szemben.

Ajánlja **saját készítményü**, mérték sze-
rint a legelegánsabb és legtartósabb cipőit,
angol és francia kivitelben. **Orthoped**
cipők orvosi előírás szerint. Javítások gyor-
san eszközöltetnek. — Jutányos árak!

toztassák meg. Ausztria és Magyarország be-
leegyezett és azt mondta, hogy ha Orosz-
ország hajlandó volna megfelelő intézkedé-
sek tételére, Ausztria és Magyarország ré-
széről hasonló eljárásnak mi sem állna utjá-
ban. Most ebben a tekintetben *megegyezésre
jutottak*, amely az osztrák és magyar-orosz
határon történt politikai intézkedésekre vo-
natkozik. Megtörtént tehát az első lépés, ha-
bár ez a dolog még nem jelenti vala-
mennyi függő differencia elintézését.

Március elsején.

Prága, febr. 26.

A Narodni Liszt jól értesült forrásból
közli, hogy a tartalékosokat március 1-én
fognak visszahívni. Ugyanekkor Orosz-
országban is elbocsátják a tartalékosokat. A
két állam között egyezség jött létre, hogy a
tartalékosokat egy és ugyan azon a napon
fognak elbocsátani. Az idézett lap jelenti to-
vábbá, hogy a kabinet főnöke tegnapi nyi-
latkozását a német képviselővel szemben
csak Berchtold gróf külügyminiszterrel tele-
fonbeszélgetés után tette meg.

A külügyminiszter lapja.

Bécs, febr. 26.

Fremdenblatt A mai számában írja: Ugy
a hadviselő felek között, mint a román-
bolgár vitás kérdésben az *ellentétek el-
osztatása ez ideig még nem történt meg*.
A megoldatlanul maradt kérdésekhez még
hozzájárul az *albán kérdés is*. Az önálló
Albán állam határainak kijelölésében meg-
egyezés egyáltalában *nem jött létre*, sőt ép-
pen ennél a pontnál vannak *teteszes nézet-
eltérések*. Ez ellentétek áthidalása már
egyéb okokból is nagy nehézségekkel talál-
kozik, dacára annak, hogy az osztrák-ma-
gyar monarchia ugy ebben a kérdésben, va-
lamint a balkáni béke megoldásával össze-

függő kérdésekben is igen sok tanujelét adta
előzékenységének.

Világosan kell néznünk a tényeket, ha
a valóságnak megfelelő képet akarunk
nyerni a jelenlegi nemzetközi helyzetről.
Mindenesetre megnyugtató jelenség ugy az
osztrák, mint az orosz miniszterelnök béke-
nyilatkozata, a mely éreztetni fogja a maga
megnyugtató hatását és tápot ad annak a
reménynek, hogy most már *jelentékeny
lépést* tettünk a béke felé.

Az albán kérdés.

London, febr. 26.

Jól értesült körökben nem hiszik, hogy
a nagyköveti reüniónak holnapi ülése meg
fogja hozni az osztrák és magyar és orosz
ellentét megoldását az albán-kérdés tekinte-
tében. Nagyon meg lesznek elégedve, ha a
hatalmak meg fognak egyezni az angol par-
lament második ülésszakának megnyitására,
tehát körülbelül március második hetéig. A
holnapi nagyköveti reünio főleg a Románia
és Bulgária között való közvetítéssel fog
foglalkozni.

Közvetítés Románia és Bul- gária közt.

Berlin, febr. 26.

A Vossische Zeitung jelenti Bukarest-
ből. Itt biztosra veszik, hogy a nagyhatal-
mak Németországot és Oroszországot fogják
megbizni, hogy nevükben Románia és Bul-
gária között a közvetítést végezzék és hogy
az erre vonatkozó tanácskozások színhelyéül
Pétervárt fogják választani.

Drinápoly ostroma.

Páris, febr. 26.

A Matin-nek jelentik a bolgár főhadi-
szállásról: Három nap óta kétségbeesett erő-
feszítéssel ostromolja a bolgár sereg Driná-
polyt, de eddig eredmény nélkül.

Drinápolyban bőven van eleség. Sukri
pasa és tisztjei éjjel-nappal a védőseregben
vannak.

Zichy audienciájának titkai.

Zichy János gróf közoktatásügyi minisz-
ter elhatározó lépéséről politikai körökben a
következő részleteket beszélük:

Zichy János gróf közoktatásügyi minisz-
ter nem azzal az elhatározással lépett a ki-
rály elé, hogy lemondását az uralkodónak
átadja, hanem *formálisan arra kérte a ki-
rályt*, utasítsa a miniszterelnököt, hogy
Andrássy, Apponyi és Zichy Aladár ellen a
pert indítsa meg, hogy Désy Zoltán vádjaira
teljes világosságot vessenek.

Az uralkodó természetesen a miniszter-
elnök meghallgatása nélkül nem teljesíthette
a kultuszminiszter kérését, hanem a szokásos
módon magának tartotta fenn a döntést. A
miniszterelnököt nagyon meglepte a kultusz-
miniszter állásfoglalása, mert a kormányhoz
közeli körök állítása szerint a három gróf
nyilatkozatának negligálása a kormány együt-
tes határozata alapján történt. Zichy tehát
megtörte a kormány tagjainak szolidaritá-
sát.

Két eshetőségre lehet tehát számítani:
Vagy Zichy álláspontjára helyezkedik a ki-
rály s követeli a pártkassza létrejöttének fel-
derítését, vagy pedig a kormány mellé áll.
Az első eset a kormány bukását, a másik
pedig Zichy János gróf azonnal való felmen-
tését eredményezi.

A keresztényszociálisták nem sztrájkolnak.

Szabadkáról jelentik: A
szabadkai keresztényszociálista-egyesület el-
határozta, hogy a szociáldemokrata-párt által
az általános választójog érdekében tervbe

REMÉNY.

Édes kicsi barátnóm! Ne kívánja min-
dig azt, hogy irjak, ne kényszerítsen, zak-
lasson mindig. Rossz kedvemben talál kapni
a levele és egy olyan elkeseredett, szomorú
válasz lesz az én írásom, ami magát is el-
busítja majd és amit félve tesz be a kis ró-
zsaszínű dobozba, a hófehér levelek mellé.

Mit irjak? Magamról, mindig csak rólam
kérdőzködik.

Hát köhögök.

Csúnyán és erősen, mint egy számar-
hurutos kölyök, máskor meg gyöngén a ki-
merüléstől, mint egy öreg-öreg asszony, aki-
nek már csak a feje jár reszketősen és
az arca vörösödik ki szokatlanul a nagy
kintől.

Hát igen, tudja meg, hogy kinlódok.

Milyen jól esik leírni. Ime, most már
van, aki tudja még rajtam kívül. Már nem
az én titkom egyedül.

Fütetlen szobában, egy kopott kis divá-
non fekszek egész nap, az édes anyám
öreges, meleg kendőjébe burkolózva. És kö-
högök.

Nincs egy fa a szobámban és borult, hi-
deg az idő. Elbujdosott valamerre a napsu-
gár, bizonyosan a fehér szárnyu angyalkák-
kal játszik buvócskát.

Emlékszik arra, mikor mi játszottuk ezt
a kedves játékot? Én mindjárt megtaláltam
magát, de mennyit kellett kutatni magának,
amíg rám akadt. Az asztalterítő fakó ki-
szakadozott rojtjai alatt hányszor meghuzód-
tam és a kályha mögött, sőt a szekrény te-
tején.

De ez rég volt. Mikor még nem kö-
högtem.

Olvasom egy híres írónak a tárcáját,
aki meleg vidékre húzódott a kegyetlen, hi-
deg tél elől. Egy bájos kis szigetben van,
hol januárban is kint virítanak a virágok és
zöld levél borít mindent. Milyen jó lehet
neki. Napfényben, virágok között.

Pedig ő talán nem is köhög.

S nekem nincs egy szál virágom.

Emlékszik ugye arra, hogy mennyire
szeretem azokat a halvány, átlátszó, édes
kis szirmokat, amik reszketve simulnak egy-
máshoz és engedelmesen megülnek puha-
zöld bársonnyal bélelt eszécskéjükben?
S most nincs soha egy szál virágom.

Mezállok a virág üzletek előtt és el-
gondolom, hogy milyen más annak a bájos,
ártatlan kis gyöngyvirágnak a fejlődése
nálunk.

Mikor a fiatal levelekkel elborított, sűrű
fák alatt a vastag szárazlevél réteg és moha
közül kibukik hegyesen, összesodródva az
első gyöngyvirág levél.

Mi akkor már naponként látogattuk a
telepet, lesni az első virágot.

Még akkor nem köhögtem.

Melyikünk talált rá az első kedves, illa-
tos kis szátra, nem tudom, mert az ugy is
magához vadorolt. Akkor ugy gondoltam,
illenek magához az erdő egyszerű gyerme-
kei. Ma bánt ez a hasonlat, mert a gyöngy-
virág, ahogy a kereskedés kirakataiban bá-
mulom az üvegen keresztül, ugy jön nekem,
mint egy kedves, szép halott, aki mosolyog.
Mindenesetre bízr hasonlat, de lehet, hogy
nekem mindig a másik jut eszembe, az erdei
és csak az az élő. Ez a nyomorultan vege-
táló, idő előtt nyilló, csak egy panasz nél-
küli, sajnálatraméltó haldokló.

Talán az a baja neki is, mint nekem.
Talán a tüdője nincs rendben.

S nincs egy szál virágom.

Ha volna egy cseréppel, ide tenném az
ablak keskeny deszkájára, hogy érje a nap,
a lehetetlemmel melengetném. Lesném a le-
veleit, hogy bomlik ki egyik a másik után.

De nincs egy virágom és nincs egy
barátom.

Az ablakom alatt páronkint mennek el
az emberek. A nagyok illedelmes komoly-
sággal, de egymás tekintetébe mélyedve, a
kicsinyek összebujva és huncut kis arccs-
kájukkal egymásra torzképeket vágva, de
azért a legjobb barátságban haladnak egyre
tovább. Mindenkinek viszonzozza valaki a
tekintetét, mosolyát. Két ur a tulsó járdán
magyarosan rázogattja egymás kezét, mintha
évek mulva találkoznának, pedig tegnap is
együtt láttam őket.

A szembe levő ház komoly, büszke,
nagyuri palota. Egy koldus — összetört, fá-
radt öreg ember — megy el előtte. Az ab-
laktól alamizsnát szór neki egy sápadt kicsi
lány. Szeme — ragyog, mint a sötét hátú
bogár — szánakozva néz a nyomorult
koldusra.

Hát még ez is tud rokonérzést kiváltani
valakiből, még ez az emberi rones is. Csak
én nem . . .

Ezt a reggel gondoltam. Most már este
van és én visszavonom a reggeli gondol-
latomat.

Sok történt azóta.

Elmentem a jégre. Nem tudom mért
tettem meg ezt az utat. Talán öngunyolás-
ból. Látni akartam az erőseket, egészségese-
ket, jóllakottakat. Némelyiknek élővirág volt
a muffján. Nem is hinné az ember, mi-

vett sztrájkhoz nem csatlakozik. A határozat indokolása az, hogy az egyesület elvben megengedhetőnek tartja ugyan a sztrájkot, a politikai tömegsztrájk jogosságát azonban az adott körülmények között nem fogadja el, mert az a mai áldatlan belső és külpolitikai viszonyok közepette nemesak közgazdasági, hanem nemzeti veszedelmet is rejt magában.

HOVA ÉPITSÉK

a vasuti üzletvezetőség palotáját?

A Nagyváradon felállítandó máv. üzletvezetőség épületére nézve két területet szemelt ki a város. Az egyik az állomással szemben levő püspökségi kert vasut felőli része, a másik a vasutvonal mellett levő volt Diósi-féle telek, amely jelenleg egy ingatlanértékesítő részvénytársaságé.

A februári közgyűlésen a többség nem határozott, mert a mindenáron forszírozott részvénytársasági teleknek a telekkönyve nem volt rendezve, hogy megvehető legyen a telek s így sokkal előnyösebb és olcsóbb püspökségi telket kellett volna a városnak vásárolni.

Azóta a telekkönyvet rendezték és mára, február 27-re a telekvétel tárgyában rendkívüli városi közgyűlést hívtak egybe.

A város tanácsa tegnap tárgyalta a kérdést s nagy vita kerekedett.

Az államvasutak kiküldöttei, mikor Nagyváradon jártak, a két telek közül a püspökségi kertet tartották alkalmasabbnak. A tanács ülésén tehát felmerült az az eszme, hogy mielőtt a közgyűlés határozná, kérdezzék meg táviratilag a máv. igazgatóságát, annál inkább, mert az ingatlan részvénytársaság területe kisebb a vasut által kívánt 4000 négyzet méternél, míg a püs-

pökség által felajánlott terület ennél valamivel nagyobb. Ha ugyanis a magyar államvasutak igazgatósága ragaszkodik a terület nagyságához, akkor csak a püspökségi telek megvételéről lehet szó.

A távirat el is ment, de a vasut igazgatóságától tegnap estig nem érkezett meg a válasz.

Szó volt arról is, hogy a mára összehívott rendkívüli közgyűlést nem tartják meg.

A városi tanács ma délelőtt állapodik meg a délutáni közgyűlés elé terjesztendő javaslatban.

A munkapárti városatyák tegnap délután tartott értekezletükön foglalkoztak a kérdéssel.

Bordé Ferenc főjegyző ismertette az ügyet. Előadta, hogy a távirati válasz a máv. igazgatóságától megérkezik idejében s az igazgatóság nem tesz kifogást egyik telek ellen sem, a közgyűlés a két terület felett dönt. Ha pedig nem érkezik meg a válasz, csak a püspökségi terület felett határoznak és pedig elvileg elfogadják a püspökségi területet s kéri, hogy a szóbeli megállapodást a püspökség írásba foglalja. Ha ez elkészül, a márciusi közgyűlés névszerinti szavazással elhatározza a telekvételt.

Az értekezlet ilyen értelemben foglal állást a mai közgyűlésen.

Cáfolat. A Magyar Hirlap tegnapi szenzációs cikkére a miniszterelnök hivatalos cáfolatot tett kézzé, mely a következő: „A Magyar Hirlap tegnapi számában Elek Pál koronatanuja című hosszabb cikket közölt, amely azt fejtegette, hogy Tisza István grófnak közvetlen tudomása volt Elek Pál és Lukács László miniszterelnök elszámolásáról s a só-szerződés folytán a Magyar Bank által a pártkasszába beszállított összegekről. A Magyar Hirlapnak ezzel a közlésével szemben a Bud. Tud. ma

kijelenti, hogy ez a cikk „hazugságoktól és ellenmondásoktól hemzseg” s hogy a benne foglaltakkal szemben a miniszterelnök főtartja mindazt, amit a képviselőház legutóbbi ülésén Décsy Zoltán vádjaira válaszul előadott”.

Rendkívüli megyegyűlés.

Biharvármegye törvényhatósága tegnap rendkívüli közgyűlést tartott délelőtt 10 órakor a megyeháza nagytermében. A közgyűlésen Miskolczy Ferenc főispán távolléte folytán Fráter Barnabás alispán elnökölt.

A rendkívüli közgyűlést tulajdonképen az tette szükségessé, hogy a közuti alap 1913-914. évi költségvetését sürgősen kellett felterjeszteni a miniszterhez. Ezzel az ügygyel kapcsolatosan aztán elővettek még 20 más ügyet is, melyekben szintén határozott a törvényhatóság.

Az első ügy volt a közuti költség, mely 15 napi közszemlére volt kitéve. A szemlé alatt három felszólamlás érkezett be a költségvetés ellen. A felszólamlásokban mindnyájan helyi érdekekből kifolyólag szóáltak fel. A törvényhatóság a felszólamlásokat figyelembe vette és azoknak megfelelően alakította át a költségvetést.

Általánosságban kimondta a törvényhatóság, hogy a kiépítendő ut építési idejét, mely jelenleg 1924-ig van megállapítva a körülményeknek megfelelően megrövidíti. Utasította a törvényhatóság az alispánt, hogy mikor a pénzügyi viszonyok meg fognak javulni gondoskodjék róla, hogy a vármegye megfelelő kedvező föltételes kölcsönt kapjon és ha csak lehet a tervbevetett utak kiépítését minél előbb hajtsák végre.

A második ügy volt a nagyszalontai mérnök választás dolga, mely ellen felebezést jelentettek be. A felebezés kisebb vitát provokált. Az állandó választmány azt véleményezte, hogy semmisítsék meg a választást, mert a főszolgabírónak meg kellett volna hallgatnia a képviselőtestületet is.

Pekanovits Imre javasolja, hogy az alispán hívja föl a főszolgabírákat. miszerint a jövőben minden választás alkalmával hallgassák meg a képviselőtestületek óhaját is. Wallner Ödön főügyész azt bizonyítja, hogy a főszolgabírónak a jelölés olyan diszcretionális joga, amelybe nem szólhat bele az alispán sem.

A törvényhatóság az állandó választmány javaslatát fogadta el.

A nyugdíjbizottság javaslatát özv. Hegyessy Pálné és Jámber Istvánné nyugdíjára vonatkozólag elfogadták. Ezután Lőrinczy Rezső és Mészáros Valér segély iránti kérelmét tárgyalták. A kérvényezőknak százszáz korona segélyt szavaztak meg.

Monostorpályi község képviselőtestülete által a község háza céljaira megvásárolt épület és telek adásvételi szerződését jóváhagyják, egyben a felveendő kölcsönre vonatkozólag a képviselőtestületet bízták meg a tárgyalásokkal.

Több kisebb jelentőségű dolog letárgyalása után az ülés 11 óra után véget ért.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobbak Bor. a-lino és Pichler alapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

lyen lelketlenek tudnak lenni a kicsi leányok is néha.

Hozzátámaszkodtam a korlát egyik oszlopához és néztem a keringő párokat, a kedves kipirult arcokat. Talán impressziókat kerestem egy csillogó, színes történethez, amit talán magának akartam elhazudni.

A hazugságra hamar meg kell jönni a büntetésnek.

Amint oldalt nézek, azt a nyomorult koldust pillantottam meg, akinek alamizsnát és résztvevő tekintetet szór az ablakból az a szomorú, fehérarcú lány. És akkor elfogott a köhögés.

Mindig csak ez a rém.

A legszebb impressziókat tönkreteszi.

Reszketett az egész testem, elakadt a lélekzetem és olyan gyöngye lettem, hogy a korlátba kellett fogóznom. Amint egy kicsit magamhoz tértem és felpillantok, a koldust látam szánakozva rám nézni.

Van hát valaki, aki velem érez, — a koldus.

Edes kicsi barátnóm!

Miért zaklat mindig a levélírára? Keltt magának egy ilyen keserű levél?

De azért jót tett velem. Elmondhattam, ami a lelkemet nyomja és ez, sok-sok kintől szabadított meg. Látja, már gondolkozni tudok, már ábrándozni is.

Fekszem a divánon, összehuzom magamon a kopott kendőt, ami elég meleget ad, behunom a szememet és hallgatom a szomszédos szobából a nótát: „Sokszor úgy szeretnék sirni”. Zongora és ének olyan vidám tempóban halad, amiből kiérzik, hogy aki énekl, épen nem szeretne sirni.

Jól esik érezni a más örömét. Csak ugyan vannak hát boldog emberek is... S

amint ezen elgondolkozom, mind szebb és édesebb dolgokat látok magam körül. A szoba falai messzire eltávolodnak, a mennyezet fölemelkedik és én egy tágas, világos teremben vagyok, ahova besüt a napfény, ahol nagy könyvállványon sok-sok könyv van, kényelmes karosszékek és rengeteg virág.

Meleget érzek. Nem akarom elhinni, hogy a háziasszonyom által főzött tea, meg a befűtött szoba okozza ezt a kellemes testi érzést. Pegig a drága jó lélek még avval is biztat, hogy meggyógyulok Beszél rettentően előrehaladott köhögésekről, amik mind jól végződtek. Nem tudom, mit ért ez alatt. Talán a halált? Hiszen, ha úgy vesszük, az az igazi jó vég. Akkor már nem fáj semmi.

De most még nem tartunk ott. Most még gyöngyvirág illatot érzek a szobámban és néha úgy jön, mintha maga menne el mellettem és kicsiny kezével végig simogatná az arcomat lágyan, szeretettel. Szinte már fájdalmat sem érzek a mellemben és csak egyet-egyét köhögök. Hátha mégis... hátha meggyógyulok.

Irjon sokat nekem. Irja azt, hogy meggyógyulok, hazamegyek és... és boldogok leszünk. Hátha...

Küldje el a legelső gyöngyvirágot, ami a szabadban terem, künn az erdőben. Sohasem szerettem a kényes, üvegházi virágokat.

Ha az a kedves küldemény már nem találna... Eh, hátha...

Csizéri György.

Szabad az ut a tolvajoknak.

Nincs házőrző kutya.

A nagyvárad mizerábilis állapotok között most az ebkérdés rendezése ad legtöbb dolgot a rendőrségnek. A kerületi felügyelő a lehető legnagyobb buzgósággal vetették rá magukat a kérdésre, irtó hadjáratot indítottak a kutyák ellen, összefogdostatták az összes található ebeket és kegyetlen szigorral lövetik agyon a sintér-telepen.

Ez természetesen dicsérendő buzgóság. Így talán meg lehet akadályozni a veszedelem nagyarányu terjedését. Hiszen kétségbeejtő módon növekedett a megmárt emberek száma s már attól lehetett tartani, az utcán tör ki egyik-másikon a veszedelem.

A baj gyökeres orvoslása végett rendelte el a főkapitány az ebzárlatot, amely ellen eddig is tömeges kihágás történt. Az ebzárlat 40 napig tart, az egész város területére szól. Az ebek kötve tartandók, az utcára csakis szájkosárral ellátott vagy pórázon vezetett ebeket lehet bocsátani.

Az ebeken észlelt gyanus változásokat azonnal jelenteni kell a rendőrségnek. Akik az ebzárlat rendelete ellen vétnek, azokat a rendőri büntetőbíró 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtja.

Az utcákon és udvarokon szabadon futkározó ebeket pedig tömegesen fogja el a gyepmester. S már eddig annyi kutyát pusztítottak el, hogy egész utcák és városrészek házőrző ebek nélkül maradtak.

Ezt aztán észrevették a tolvajok és az őrizetlenül maradt házakat most az a veszedelem fenyegeti, hogy a tolvajok szabadon megközelíthetik és zavartalanul garázdálkodhatnak.

Már több panasz is érkezett ilyen tekintetben hozzánk. De helytelenül fogják fel a dolgot azok, akik ilyen módon akarnak érvelni amellyel, hogy kutyájukat hagyják meg. Ha csökkent is ezáltal az éjszakai közbiztonság, ez még nem akkora veszedelem, mintha mindég kísért az a gyanu és aggodalom: hogy hátha megvész a kutya.

A rendőrség minden lehetőt elkövet, hogy a közbiztonság emiatt ne szenvedjen hátrányt.

Petroleum forrás Biharmegyében

Még az ősz folyamán megírtuk, hogy Biharmegye margitai járásában Terjén nagy-szabású földgáz kutatásokat fognak végezni. Tekintve, hogy az idő lényegesen javult s most már inkább biztosabb a szabadban való dolgozás a kutatási munkálatokat pár nap múlva meg fogják kezdeni. Mint most értesülünk a földgáznál sokkal drágább kincs után fognak kutatni Terjén. A szakemberek véleménye szerint ugyanis ezen a vidéken nagy a kilátás rá, hogy petroleumot rejt a föld. A földgáz után ugyan szintén fognak kutatni, azonban most már a fő súlyt a petroleumra fordítják. Pár nap múlva megérkeznek Terjére a szakértők és megkezdik a munkát, melynek igen nagy érdeklődéssel néznek eléje.

A terjei kutnak dolgával kapcsolatosan jelenti tudósítónk Margitáról, hogy az a föltevés, hogy a járásban petroleumot rejt a föld, nagyon közel jár, talán el is éri a valósá-

got. Nem régen ugyanis Margitán ártézi kutat furtak. Mikor már jó mélyen haladtak a furrással, egyszerre kellemetlen petroleum szag ömlött föl a furró esővéből. Akkor megcsodálta ezt az egész falu, de senki még a kutatók sem gondoltak rá, hogy a jelentkező petroleum gáz eredete után kutatassanak.

Most hogy a terjei furatásokat megkezdik, igen célszerű dolog volna, ha Margitán is kutatnának. Margita környéke, az ott található ásványneműek mind a mellett bizonyítanak, hogy a környéken petroleum forrásnak kell lenni, csak fel kell kutatni. Ki tudja melyik részében van a járásnak a forrás, de az tény, hogy van.

Különbö ez már nem teljesen új dolog, mert néhány évvel ezelőtt egy angol társaság felismerte ennek a környéknek gazdagságát és a járásban a Baranyi családtól nagy területű birtokot akart megvásárolni és pedig a petroleummal rokon ásványok bányászata céljából. Ekkor a dolog annyiban maradt és a föld nem jutott idegen kézre, bár ez által eddig sokat veszített a környék, mégis a jelenlegi kutatások eredményétől függően nincs kizárva, hogy magyar kézen igen gazdag petroleum források birtokába juttunk.

A margitaiak most szeretnék keresztül vinni, hogy a terjei kutatásokkal kapcsolatosan Margitán is furassanak. Ha az illetékes fórumok figyelmét nem kerüli el a dolog, úgy tényleg fognak kutatni és csak kicsit kedvezzen a szerencse, ki tudja egy év múlva nem-e a margitai petroleum források látják el az országot petroleummal.

Riasztó hírek a sztrájkokról.

Elkapkodták a boltokból a kenyeret.

A magyarországi szociáldemokrata párt vezetősége már hetek óta általános sztrájkra izgatja a munkásokat, jóllehet azoknak tulajdonos része, különösen érezvén a nehéz és nyomoruságos gazdasági viszonyok súlyát, éppen nem kívánják a munkabeszüntetést, sőt örülnek, hogy a nagy munkanélküliség közepette dolgozhatnak s kereshetnek maguknak és családjuknak kenyeret.

Az általános sztrájk kellemetlensége ott lebeg az egész társadalom felett s csak természetes, hogy minden erre vonatkozó hír vaklárma riadalmat kelt.

Ilyen riasztó hír terjedt el hétfőn Nagyváradon, hogy másnap, kedden bekövetkezik az általános sztrájk s élelmiszereket sem lehet kapni.

Különösen a tisztviselők s önálló foglalkozáshoz tartozó családokban okozott riadalmat a hír. A kenyeres boltokat valósággal megrohanták s annyira elkapkodták a kenyeret, hogy délben már nem volt kenyér a sütődék boltjaiban.

A keresletnek csak késő délután tudtak megfelelni, mert újabb fűtést csináltak.

Mindenki félt, hogy sztrájk esetén kenyér nélkül marad s így igyekezett magát több napra ellátni kenyérral.

A sztrájk azonban későbbre maradt s így sok családnál tegnap a friss kenyér helyett az előző napon beszerzett kenyér került az asztalra.

Hogy kitől eredt a riasztó hír, azt természetesen nem lehet kipuhatolni, de különben is mindegy, bárki ijesztett rá a közönségre, az bizonyos, hogy a felültetés sikerült s egy napra jó vásárjuk volt a kenyérrárosoknak.

A multak keserű tapasztalataink okulva, a kereskedők is igyekeznek védekezni az esetleges tüntetésekkel szemben.

Nagyvárad város legtöbb üzletének kirakatában ott diszeleg egy fehér tábla, a következő vörös felirással:

ÉLJEN
AZ ÁLTALÁNOS, EGYENLŐ
TITKOS VÁLASZTÓI JOG

Elsodálkozik a sétáló közönség, hogy már az összes üzlettulajdonosok a szocialisták táborába pártoltak. Pedig dehogy. Működik a terror. Félnék a kereskedők, hogy beverik a kirakatokat s ezért tették ki a táblákat.

A kereskedőket pedig igen érzékenyen érintik a szocialista elvtársaknak az üvegipar pártolását célzó felbuzdulásai.

Nagy tüzvész Vasaskőfalván.

Tegnap délelőtt nagy tüzvész pusztított a vaskóhi járás egy kis községében Vasaskőfalván. A tüzvész az egész községet fenyegette és hogy most nem lett földönfutóvá az egész község lakossága, az egyedül a kerület Willgerrodt cég vezetőségének elismerésre méltó érdeme.

A részleteiben izgalmas tüzvészről tudósítónk a következőket jelenti.

Az első ház.

Tegnap reggel fél kilenc órakor Petrus Mihály paraszt gazda szalmafedeles házán egyszerre sűrű füst gomolygott ki. A gazda, nem volt odahaza s így a lakosság is csak akkor vett tudomást a tüzről, mikor már az egész ház lángokban állott. Most már talpon volt az egész község és nagy apparátussal kezdte meg a tűz oltását. A primitív eszközökkel felszerelt gazdák nem tudták megfékezni az elemek terjedését, melyben nagy segítséget nyújtott a dühöngő szél.

Az első félórán már nemesak a lakóház, hanem az egész udvar melléképületei is lángokban állottak.

Ég a falu.

Hogy mi'y együgyűen akarták a tűz terjedését megakadályozni, azt legjobban bizonyítja az, hogy a szomszédos épületek megvédelmezésére egyáltalán nem gondoltak. Így el sem hamvadt Petrus Mihály háza, mikor már a szomszédos ház is lángban állott.

Percek műve volt és a vörös kakas már 6 ház tetején dühöngött és még csak kísérletet sem tettek a veszedelem tovább terjedésének megakadályozására. Mikor már hat ház melléképületei is lángokban állottak, az embereken erőt vett a kétségbeesés és fanatikus nemtörődomséggel várták míg valami földöntuli erő utját szegi a tűznek.

Alig volt egy két ember, aki nem vesztette el a lélekjelenlétét. Ezek lóhátra ültek és a szomszédos falvak lakóit hívták segítségül. Ez alatt rémes recsegéssel dőltek össze a szalmafedeles házak és pusztultak el a berendezések.

Kis gyermek a lángokban.

Már a hetedik házba Susd Mitru házába kapott bele a tűz. Nem oltotta senki. Gyorsan végeztek a lángok.

Az épület fele már omladozott, mikor rémes sikoltás hallatszott az égő épületből. — Az emberek dermedten állottak a lángokban álló lakóház körül, de senki sem mert megkísérelni az épületbe való behatolást.

A rozoga favázajú épület lassan omladozott össze. Mindenki borzadva várta, mikor omlik össze az épület teljesen és mikor temeti maga alá a bentlévő gyermeket. A segélykiáltás egyre rémesebb volt, egyre gyengült. Ekkor kivált egy legény a többiek közül egy *Petri Simon* nevű, aki élete kockáztatásával vakmerően rontott az épületbe. Pár pillanat telt el és a legény karján egy 6 éves elalélt gyermekkel újra megjelent az emberek előtt. A legény ruhája több helyen lángolt, a gyermek öltözeté is tüzet fogott.

Alig érték a szabadba, a legény a kiállott szenvedések alatt összerokkadt. Ugyanekkor omlott össze az épület is és a tűz új épületre lépett. A kis gyermeket súlyos égési sebeivel beszállították a belényesi közkórházba.

Megérkezik a segítség.

A veszedelem hire eljutott a *Willgerodt* ipartelepekre is. A telep vezetősége azonnal intézkedett, hogy a pusztulásban lévő falut megmentse. Az iparvasutót mozdonya teljes felszereléssel robogott ki a varaskőfalvaiak segítségére. Ekkor már délután 1 óra volt. A vonattal kivonult a telep jól képzett tűzoltósága is. A telep tűzoltóságának megérkezését nagy örömmel fogadta a kétségbeesett nép. A tűzoltók azonnal munkához láttak. Első feladatuk volt a tüzet elszigetelni, ami sikerült is.

Az első pillanatban meglátszott a szak emberek munkája. Kitartó és fáradságot nem ismerő munkával dolgoztak a telep emberei. Délután fél három órára már teljesen eltörték a tüzet.

Hogy keletkezett a tűz?

A sikeresen végzett oltás után nyomban megtartották a tűzvizsgálatot. Megállapították, hogy összesen kilenc lakóház hamvadt el a földig a hozzá valamelléképületekkel együtt. Oltás közben több ember megsebesült, akiknek sebeit a telep mentői kötötték be.

A tűz gondatlanságból keletkezett *Petrus Mihály* házában, ugyanis a tüzhely ajtaját nyitva hagyták, honnan szikra pattant ki. Ettől lángra lobbant a közel lévő szalma s így gyulladt ki az első ház, mely földönfutóvá tett 9 családot és veszedelembé sodort egy falut.

A trónörökös a királynál.

Bécs, febr. 26.

A marsalltanács, a mely a király elnöklésével tíz órákor kezdődött, kevéssel tizenkettő előtt véget ért. A király ezután hosszabb külön kihallgatáson fogadta *Ferene Ferdinánd* trónörökösöt. Ezt az audienctát beavatott körökben összefüggésbe hozzák *Lukács* mai kihallgatásával.

Vilmos császár Pétervárott.

Bécs, febr. 26.

Egy moszkvai lap jelenti, hogy Vilmos császár a *Romanov-dinasztia* háromszáz éves jubileuma alkalmából március 6-án Pétervárra érkezik.

HIREK

Tájékoztató.

Február 28. A Katholikus Kör negyedik köz-művelődési estélye.

Márc. 2. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése d. u. 3 órákor.

Március 6. Bihoreana takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órákor.

Március 9. D. e. 11 órákor Katholikus Kör közgyűlése.

Március 14. A Katholikus Kör ötödik köz-művelődési estélye.

Április 20. A Katholikus Kör záróünnepélye

Gyermekeink jövője.

A helybeli *Gyermektanulmányi Társaság* tegnap a városháza termében igen szép számú közönség előtt felolvasó ülést tartott. Tárgya volt dr. *Edelmann* Menyhért gyermekmenhelyi igazgató-főorvos előadása *Gyermektanulmányozás az iskolában* címmel.

A tudós előadó felolvasása előtt a gyermektanulmányozás fontosságáról, szükségességéről beszélt. Az iskola beléletében igen sok kérdés van eldöntetlenül, amit a gyermek figyelembevételével, a gyermektanulmányozása nélkül nem lehet megoldani.

A gyermektanulmányozása mindjobban is terjed nemcsak nálunk, hanem a külföldön is. Tervszerű munkája megbecsülhetetlen ma már a pedagógiában.

Az előadó felolvasásában bemutatta a tanítónak az osztályában szerezhető megfigyeléseit. Ma egy osztályban 50—80 különböző hajlamu és tehetségű gyermeket zsu-folnak össze. Ezek közül két egyforma gyermek nem akad sem testileg sem lelkileg, de minden tanulótlól megkövetelnek annyi tudást, amennyi a tantervben elő van írva.

A tanítónak e nehéz munkájában a gyermek tanulmányozás van segítségére. Ha evvel él fáradságos munkájában, akkor nem fogja megbüntetni azt a gyermeket, a ki betegség vagy más ok miatt nem figyel kellően az előadásra s nem veszi erénynek állandó érdeklődését annak a tanulóknak, akinek tehetsége és környezetének hatása messze felülmúlja az előbbelijét.

A kis hanyag, avagy bűnöst nem itéli el addig, míg az okot nem kutatja. A gyermek megérzi a tanító jó szívet s nem lesz háládatlan nevelőjével szemben.

A gyermek megfigyelése által a tanító és a tanuló egymásra talál. A gyermektanulmányozás nem öncél, hanem a jövő polgárainak okszerű nevelése, tanítása. Ezért kell, hogy e fontos kulturumkálól minden nevelő kivegye a részét.

A közönség lelkesen ünnepelte az előadót, az igazán tanulságos felolvasásért.

* **A debreceni népszövetség beszámolója.** A *Katholikus Népszövetség* debreceni szervezete most tartotta beszámoló értekezletét. Épen két éve, hogy a *Kath. Népszövetség* Debrecenben alakuló gyűlést tartott. Azóta a szervezet egyre erősödött s a második év munkája már eredményesen felül nagy arányúnak bizonyult. *Kresznerics Gy. Ferenc*, máv. hivatalnok, helyiigazgató, ki az egész szervezetnek főirányítója, beszámoló beszédében a komoly munkának

egész sorozatra menő eredményéről számolt be. A tagok száma az elmúlt évben jóval felülemelkedett a 700-on. A szervezet egyesülethez hasonlóan rendezkedett be. *Otthon* bérelt, hol dalárdát szervezett és minden kedden hitvédelmi vagy ismeretterjesztő előadásokat rendez. A tagok tanulmányos szórakoztatására minden vasárnap délután gyermekek és felnőttek számára külön vetített képekkel előadást tartanak, melyeken állandóan nagy közönség vesz részt. Most kezd szervezkedni a népszövetségi *Hitelszövetkezet*, mely a tagok anyagi jólétét van hivatva előmozdítani. Ezenkívül lelkigyakorlatot rendez, könyvtárt nyitott a tagok számára. E sokoldalú munkásság mellett a szervezet vidéki propagandát is csinált. *Felsőjózsa*-, *Balmazújváros*- és *Tisza-füred*-en sikerült helyi szervezeteket alkotnia. Nagy hálával emlékezett meg a beszámoló *Gróh* Ferenc kisprépost és dr. *Stanczel* Ferenc nyugalmazott egyetemi tanárról, mint a szervezet anyagi jótévedőiről, dr. *Lóky* Béla igazgatóról, ki a tornaterem átengedésével, *Papp* János gör. katolikus lelkészről, ki az Otthon helyiségének átengedésével tették lehetővé a szervezet hasznos munkáját. A nagy lelkesedéssel fogadott beszámolón kívül nagy hatást ért el *Szentkirályi* Zoltán volt országgyűlési képviselő, bihari plébános ünnepi beszédével, melyben a meggyőződés erejéről szólott lelkes hangon, tüzes szavakban. Az értekezletet sikerült szavazatok, ének, vetített képes előadás tettek változatossá. Remélhető, hogy e nagy-sikerű beszámoló méginkább elő fogja mozditani a szervezet erősödését.

* Kacsvinszky Andor gyász.

Őszinte részvétellel értesülünk a súlyos gyászról, amely *Kacsvinszky* Andor káptalani urad. tisztet, lapunk munkatársát és család-ját érte, anyósának: özv. *Bogár* Lázárné, szül. tövisi Vank Szidonának élete 79. évében bekövetkezett halálával. Az elhunyt békesmegyei birtokos az egész vármegyében köztisztviselőként állott és jótékonyágáért általános szeretet környezte. Halálát egyetlen leánya, *Kacsvinszky* Andorné, veje *Kacsvinszky* Andor, nővére özv. *Mara* Györgyné és unokája dr. *Kacsvinszky* József gyászolják. Temetése tegnap, február 26-án ment végbe Gyulán, nagy részvét mellett.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter *Balogh* Lajos nagyvárad-városi kir. járásbírói irnokot irodatisztté nevezte ki.

* **A Katholikus Kör közművelődési estélye.** A nagyvárad-i Katholikus Kör, holnap, pénteken este 6 órákor tartja negyedik közművelődési estélyét a jogakadémia dísztermében. Most is, mint az oly népszerűvé vált bőjti estélyek mindegyikén, bizonyára nagy számban fog megjelenni az érdekesnek ígérkező közművelődési estélyen Nagyvárad intelligens kath. közönsége. — *Laszczyk* Ernő tanítóképezdei tanár fog előadást tartani *A kísérleti lélektan néhány eredménye* címmel. *Varró* Zsófia és *Belezna* Annuska pedig zeneszámokat fognak előadni.

* **A temető tolvaja.** *Jankay* Mihály ismeretlen tettes ellen feljelentést tett, mert az Olaszi temetőből néhai *Cziffra* Gerő sírjáról egy tölgyfalevelű bronz koszorút ellopott. A kegyelet sértő tolvaj kézrekerítése iránt a rendőrség a nyomozást megindította.

* **Elviszik a Vilmos-huszárokat.** Debrecenből írják, a Vilmos német császár nevét viselő hetedik számú császári és királyi huszárezred jelenleg két részre osztva állomásozik Debrecenben és Nagyváradon. Régi terv már, hogy Debrecenben egyesítsék az egész ezredet, amelynek minden hivatali tényezője különben a város területén van. A terv most már a megvalósuláshoz közeledik, amennyiben Debrecen vezető elemeinek sikerült a hadügyi kormáeyzatot megnyerni az eszmének. A minap több ízben bizalmas tanácskozás volt a Vilmos-huszárezred Nagyváradon lévő két eskadranjának áthelyezése dolgában. Az eszme tetszik a tisztikarnak, melynek tagjai rendkívül szeretik a várost, de tetszik a Nagyváradon állomásozó tisztikarnak is, (?) a kiknek bizony alkalmatlan, hogy az ezred parancsnokságától távol kell lenniök. Évekkel ezelőtt Debrecen városa igen modern kaszárnyát építtetett a Vilmos-huszárezred számára. Ezt a kaszárnyát, amennyiben az áthelyezés Váradról megtörténik, a város jelentékenyen ki fogja bővíteni. — Mit szól ehhez Nagyvárad, ahol szintén szeretik a snájdig Vilmos-huszárokat?!

* **Felakasztotta magát a háboru miatt.** Tegnap reggel Bihardiószegen felakasztotta magát a község egyikjómódú gazdája, Kovács Bálint. A gazda öngyilkossága annál inkább keltett feltűnést a gazdák között, mert Kovács egyik fiának pár nap mulva lett volna az esküvéje. A könnyelmű gazda cselekedetét félelmében követte el. Két fia közül az egyik, Sándor, október 6-án vonult be tényleges katonai szolgálatra. A másik, Bálint, már kiszolgált katona és a jövő hétre volt kitűzve az esküvéje. A gazda afeletti félelmében, hogy kiút a háboru és akkor elviszik a másik fiát is katonának, tegnap reggel bement az istállóba és ott felakasztotta magát. Az öngyilkosságot a gazda fia vette észre, mikor az istállóba ment, hogy a teheneknek enni adjon. Kovács gazda már ekkor halott volt. Az esetről jelentést tettek az ügyészségnek, mely megadta a temetési engedélyt.

* **A vidéki kisiparosok sérelme.** Az egész ország iparosai között megütközést kellett a belügyminiszterium azon intézkedése, hogy az állami gyermekmenhelyek ruha- és lábbeliszükségleteit, nem mint eddig, a menhelyek székhelyén szerezték be, hanem az egész országban levő menhelyek szükségleteit egy-egy nagyvállalkozónak adták ki. Nagyvárad városa tudvalevőleg ez ellen felterjesztéssel élt a miniszterhez. A belügyminiszter most válaszol a felterjesztésre s kijelenti, hogy tény, miszerint az összes állami gyermekmenhelyek ruha- és lábbeliszükségletét egy-egy vállalkozóval kötött szerződés útján biztosították az 1915. év végéig. A multban szerzett tapasztalatok vezették az intézőket a szükséglet ily módon való biztosítására. A multban megkísérelték, hogy a menhelyek székhelyén levő vállalkozókkal biztosítsák a szükségletek beszerzését, de kello eredmény nélkül, mert kello időben nem látták el a gyermekeket s az illető vállalkozók sem anyagi sem erkölcsi biztosítékot helyenként nem tudtak nyújtani. A kisipar érdekei azonban meg vannak védve, mert a ruházati cikkek egy részét kisipari szövetkezetekkel készítetik, az orsz. köz-

ponti hitelszövetkezet anyagi és erkölcsi biztosítása mellett. Ez megfelel a közszállítási szabályrendeletnek is. De nem felel meg a vidéki kisiparosok érdekeinek.

* **Csodaszép csemegeszőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss Carfiol. Idei máltai burgonya. Fajnarancsok! Kitünő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁNDOR** csemegeszőllőben, Körös-utca. Telefon 448 sz.

* **Szőlőterület a Törkömezőn 1-719 hold termő, 1-569 pedig szántó föld és gyümölcsös, valamint 7 hektoliter bor eladó Uri-utca 56.**

* **Györy nővérek** kitünően szervezett tambura és énekkara szerez rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámu publikumnak, amely esténként a *Korona-kávéház*at keresi fel. A 10 tagból álló tambura és énekkar *Mészáros és Szabó* karmesterek kitünő vezetése alatt áll. Műsoruk elsőrangú számokból van összeválogatva, mindég változatos, szigoruan családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a *Korona kávéház*ba, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár reá. A kávéház jó hírneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi pompás zenekar egyaránt biztosítják a *Korona kávéház* számára azt a nagy népszerűséget, amelylyel most bír. A közönség szives pártfogását kéri továbbra is a *Györy-nővérek*.

x **TUZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszemet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasútnál.

x **Finon** női lack chevron barna és fehér féleipőket vettém partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. *Feketénél, Bémer-téren, Elite-kávéház* mellett. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kétszobas lakás** me lékhelyiségekkel f. évi május 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Egy igazán életrevaló és hízagpótló** intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró kereskedelmi szakember: *Donát Károly*, ki lakásán, Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a kereskedelmi könyvek felfektetését felölelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutatkozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkinek a saját érdekében ajánlani.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

* Csütörtök: A faun. (Színmű. Bemutató.)
Péntek: A faun.
Szombat: A faun.
Vasárnap d. u.: Orpheus az alvilágban.
este: A mexikói leány.

A Faun. Ma, csütörtökön este kerül bemutatóra Knoblauch nagyszabásu, szenzációs színműve, amelynek eddigi előadásai mindenhol frenetikus sikert arattak. A Faun, amelynek szüzséjét már nagyobb vonásokban ismertettük, három estén marad műsoron és a közönségnek a bemutató iránt megnyilvánuló érdeklődése arra enged következtetni, hogy

mindahárom előadást telt ház fogja végignézni, amit az angol színpadi irodalom eme legújabb, pompás alkotása méltán meg is érdemel.

A Kis szökevény. A jövő hét folyamán igen érdekes operette reprise lesz a színháznak. Felelevenitenek egy bájos zenéjű angol, táncos operettet, amely annak idején Nagyváradon, oly óriási szenzációt keltett. Ez az operette a Kis szökevény, amely új betanulással és diszitással kerül a jövő héten színre.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A városfenesi gyujtogatás.

A városfenesi gyujtogatás ügyében a közönség érdeklődése napról-napra növekedik és állandóan óriási számú hallgatóság figyeli a tanuvallomásokat.

Tegnap a Baiensdorf és Baich-cég alkalmazottjait és a biztosító társaság hivatalnokát hallgatták ki. *Menlega József* a cég hivatalnoka a biztosításra nézve adott felvilágosításokat. *Aczél Sándor* a *Fonciere* biztosító társaság becsloje előadta, hogy a tüzeset körülményeiből gyanította, hogy gyujtogatás történt. Arra azonban nem tud felelet adni, hogy ki követhette el a gyujtogatást.

Délután folytatták a tanuk kihallgatását. Fontosabb vallomások nem voltak. — Ma a még hátralevő néhány tanut fogja kihallgatni a bíróság és azután rákerül a sor a perbeszédre.

TÁVIRÁTOK

Zichy János lemondását elfogadta a király.

Bécs, február 26.

(Saját tud.) Ma déli fél két óra-kor jelent meg az uralkodó előtt Lukács László magánkihallgatáson. Az audiencia fél óráig tartott. A kihallgatás után Lukács az ujságíróknak úgy nyilatkozott, hogy a király rendkívül kegyesen fogadta előterjesztéseit. Zichy János lemondását elfogadta az uralkodó, egyben felhatalmazást adott Lukácsnak, hogy az új miniszter személyére vonatkozó előterjesztését tegye meg. Lukács a kihallgatás után visszautazott Budapestre, hol tanácskozást fog folytatni és holnap már újból Bécsben lesz, ahol az új vallás és közoktatásügyi miniszter kinevezetése iránt tesz előterjesztést.

Öngyilkos kapitány.

Kassa, febr. 26.

(Saját tudósítónktól.) Ruda Károly kapitány ma főbelötte magát és meghalt. — A kapitány rendezett

anyagi viszonyok között élt és így cselekedete érthetetlen.

Megsebesült képviselők.

Ipolyság, febr. 26.

Ma az itteni kórházba szállították Sra-nyovszky Sándor és Almássy László képviselőket, akik a választási tüntetésben sebesültek meg.

A nagy sztrájk.

Budapest, febr. 26.

(Saját tud.) A nagy sztrájk valószínűleg kedden kezdődik. Ma este mintegy 1200 munkás gyűlést tartott, Weltner Jakab beszélt. Azt mondta, hogy amikor a választójogi javaslatot benyújtják a képviselőházban, attól számított 24 óra múlva a vezetőség kimondja a sztrájkot. Különben csendre intette a munkásságot.

Jankovits kultuszminiszter.

Budapest, febr. 26.

(Saját tud.) Lukács László előterjesztésére ma a király Jankovits Bélát kinevezte vallás- és közoktatásügyi miniszterre.

A menyasszony bűnbandája.

Makó, febr. 26.

(Saját tud.) Makón egy bűnbanda megölte Németh János gépészt. A bűnbanda vezére egy gyönyörű leány Szendi-Horváth Mária, aki menyasszonya volt Némethnek. A leány bátyja fejbe lőtte Némethet, a vasuti sinre fektette és kezébe fektette a revolvert. Némethet egy kötévényért ölték meg, amely 8000 koronáról szólt és úgy volt kiállítva, hogy a felmutatónak fizetendő. A banda még 8 embert akart így megölni és pénzhez jutni. A tetteseket letartóztatták. Mindent beismertek.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— —	11.51
Októberi buza	— —	12.11
Áprilisi rozs (1913)	— —	9.80
Októberi rozs	— —	9.62
Májusi tengeri (1913)	— —	7.52
Juliusi tengeri	— —	7.74
Áprilisi zab (1913)	— —	10.03
Októberi zab	— —	8.74

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	817.50
Osztrák hitelrészvény	—	625.50
4 ^o /e-os koronajáradék	—	83.60
Osztr. magy. államv.	—	705.50
Jelzálogbank	—	432.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	515.—
Hazai bank	—	277.—
Magyar bank	—	563.—
Keresk. bank	—	3594.—
Rimamurányi	—	713.50
Salgótarjáni köszén	—	773.—
M. Ált. Köszénbánya	—	1065.—
Közuti vasut	—	670.25

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA:

Helyreigazítás. A Katholikus Kör vetítéscsillagjéről irt tegnapi hírnkbe hiba csuszott be, ugyanis Bozóky Gyula a vetítéscsillag felolvasója nem volt Japánban, hanem felolvasásában a bátyjának, dr. Bozóky Dezsőnek elméyeit, impreszióit tolmácsolta.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ha nincs megelegedve szabójával, mert drága vagy rossz szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepő áron az ottani szelíd, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalom és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Építész és házi urak szíves figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY szerelő, épület-, díszmű-bádogos, vízvezeték-berendező és csatornázási vállalkozó Nagyvárad. Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozetek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkő vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, úgymint: **disz- és igás-szerszámot**, nyerges és versenystorokat. Ki váratra megrendelés után is készítenek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő szelíd árak mellett.**

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagypiac-tér Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéltetev, cserép kőpor, oltott mész stb. eladás.

Igen kellemes, biztos és kitűnő, gyorsan használó szer köhögés, hurut, meghűléstől eredő rekedtségnél a **FARKAS-féle**

hurut-szeletke

Egy doboz ára 60 fillér.

Kapható: **FARKAS ISTVÁN**

„APOLLÓ” drogueriájában

Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóci-ut 7/b.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi hőtszerész üzlete Nagy-Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű sérvkötőit,

szuppenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég.

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, mülábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár Tisztviselők és iparosoknak árendedmény.

Másolat. 1909. B. 1249—24. szám.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN!

A Nagyváradi városi királyi járásbíró, mint büntető bíróság 1911. évi augusztus hó 7-ik napján nyilvánosan megtartott főtárgyalás alapján Palánkay Károly királyi járásbíró, mint bírónak, Láng Ernő joggyakornok, mint jegyzőkönyvvezető, dr. Stokker József mint főmagánvádlónak, Weiszlovits Gyula és társa vádlóknak, dr. Zigre Miklós ügyvéd, mint védőnek részvételével a főmagánvádló indítványa szerint rágalmozás vétségével vádolt Weiszlovits Gyula és társai bűnügyében a vád és védelem meghallgatása után meghozta és kihirdette a következő

ITÉLETT:

A kir. járásbíró Weiszlovits Gyula (40 éves, nagyváradi születésű és lakos, nőtlen, izraelita vallású, vagyonos, okleveles gazda, katona volt, írni olvasni tudó vádlottat bűnösnek mondja ki, a BTK. 258. §-ába ütköző rágalmozás vétségében, amelyet elkövetett általa, hogy Nagyváradon 1909. évi augusztus hó 19-én a nagyváradi kir. törvényszék polgári osztályánál a Weiszlovits Adolfné és társai felpereseknek — Weiszlovits Lajos és társai alperesek elleni rendes perében foganatosított tanukihallgatás alkalmával a dr. Stokker József magánvádlóhoz, mint tanuhoz intézendő felperesi kérdőpontokat írta, amely kérdőpontok közül a 29. 30. 31. 32. 33. 35. 39. és 40. számú kérdőpontokban foglalt következő tényállítások:

»Weiszlovits Adolf megbízásából, utasítására és érdekében járt-e el Ön akkor, amikor a vizsgálóbíró Weiszlovits Gyulát, a Pallay féle párbajügyben letartóztatta. Ember Géza akkori vizsgálóbíró, valamint később a sikkasztás miatt öngyilkossá lett. Dr. Nagy Géza kir. ügyész, ugyasint Nagy Ferenc és az előadó bírónál azoknál minden ismeretséget és befolyását latba vetni hogy Weiszlovits Gyula ellen a vizsgálati fogság fenn tartassék?

Weiszlovits Adolf avagy annak érdekében állott-e vagy Weiszlovits Gyula koholt bűnvádi feljelentésekkel tönkre tétessék és lehetőleg öngyilkosságra hajtassék, avagy a Weiszlovits Lajos és ennek felesége: Fleischer Herminájában?

Weiszlovits Adolf megbízásából érdekében járt-e el Ön akkor, a mikor 1902. évi június hóban a Weiszlovits Adolf felesége bátyja Fleischer Miksa által Nagyváradra levél által behívott és Weiszlovits Lajos által az Ön ügyvédi irodájában elvezetett Berezky József b.-bőszörményi lakost rábeszélés, kereszkérdések és fenyegetésekkel, Weiszlovits Lajossal együtt arra akarta reábirni, hogy az évekket ezelőtt volt gazdája Weiszlovits Gyula és Emil ellen gyujtogatás büntette miatt Ön és Weiszlovits Lajos által ezek ellen megindítani óhajtott vád koholásához irásos vádat állítson?

Kinek a megbízására és érdekében igyekezett Ön nevezett Berezky Józsefet faggatásokkal, rábeszélésekkel és ügyvédekhez méltatlan ijesztgetésekkel arra birni, hogy ez a Weiszlovits Gyula és Emil körösszegi gazdaságában még 1891. évben fényes nappal és az ő szes arató munkások és cselédségeme láttára villámcsapás által okozott tüzkárt, a Weiszlovits Gyula gyujtogatásának, tehát büntetnek igazoljon és állítson?

Mondta-e és milyen jogos alapon Ön az 1902. 1903. és 1904. sőt 1905. években és több ízben a Széchenyi-vendéglő és kávéházban lumpolás és kártyázás közepett, az ön társaságában levő barátjai Varga Imre és többek előtt, hogy a Weiszlovits fuknak vagy öngyilkosoknak kell lenni, vagy megszökni Váradról és hogy koldusbotra juttatom őket, ezt én mondom Stokker Józsa és megmutatom.

Ha ön csupán a Weiszlovits Adolf és nem pedig a Weiszlovits Lajos ügyvédje volt, hogy lehet az, hogy az utóbbi önt irodájában naponként többször és személyesen tanácskozára felkereste telefonon folyvást a Weiszlovits Gyula és Emil, valamint édesanyja öz. Weiszlovits Adolfné ellen teendő lépésekre biztatta?

Ha a Weiszlovits Adolf ügyvédje és nem a Weiszlovits Lajos jogtalan és családját kijátszani akaró törékvtést szolgálta ön ezen színleges eladási szerződésben, mivel biztosította ön a Weiszlovits Adolf érdekeit?

Milyen jogcimen és szolgálatokat kapott tanu Weiszlovits Lajostól 1906. év nyár elején, cirka 14—15.000 koronát egy összegben, illetve milyen és kinek az ügyeire vonatkozó expens-nótával követelt ön ezen ügyvédi díjban kissé szokatlan összeget?

Valódiságnak esetén alkalmasak arra, hogy dr. Stokker József magánvádló ellen, a kiról állítatnak a büntető eljárás megindításának okát képezzék, és ezért Weiszlovits Gyula vádlottát a Btk. 258. §-a alapján a Btk. 92 §-a alkalmazásával elítéli az 1892. évi 27. törvényekben meghatározott célokra fordítandó, ezen királyi járásbírósnál, az ítélet jogerőre emelkésésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő és behajthatlanság esetén a Btk. 53. §-a alapján husz (20) napi fogházra átváltoztatandó kettőszáz (200) korona, mint 16 és tíz (10) napi fogházra átváltoztatandó száz (100) korona, mint mellékbüntetésre.

Kötelezi őt a BP. 480 §-a alapján az eddig felmerült 5 (öt) korona eljárást és esetleg felmerülő büntető költségeknek a fennálló szabályok értelmében a magyar kir. államkincstár részére leendő megfizetésére.

Kötelezi továbbá vádlottat, hogy dr. Stokker József magánvádló részére 80 (nyolcvan) kor. ügyvédi képviselői költséget 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett megfizessen.

Dr. Olasz Béla ügyvéd díját 80 (nyolcvan) koronában, dr. Zigre Miklós ügyvéd díját 85 koronában a BP. 485. §-a alapján, saját megbízóik irányában megállapítja.

Végül magánvádló kívánságára a Btk. 277. §-a alapján elrendeli, hogy az ítélet egész terjedelmében in-

dokával együtt Weiszlovits Gyula elítélnek költségére a Nagyváradon megjelenő napilapok bármelyikében közvételtessek.

Ellenben Weiszlovits Emil vádlottát a Btk. 258. §-a a ütköző rágalmozás vétségének vádja alól a BP. 326. §-a 2. pontja alapján felmentti.

INDOKOK:

A tárgyalás során kihallgatott dr. Stokker József magánvádlónak esküvel is megerősített vallomásával és Weiszlovits Gyula vádlottnak teljes beismerésével a királyi járásbíró bizonyítottanak vette és tényállásként megállapította, hogy az 1909. évi augusztus hó 19-én a nagyváradi kir. törvényszék polgári osztályánál a Weiszlovits Adolfné és társai felpereseknek. Weiszlovits Lajos társai alperesek elleni rendes perében foganatosított tanukihallgatás alkalmával a dr. Stokker József tanuhoz intézett felperesi kérdőpontok közül a 29. 30. 31. 32. 33. 35. 39. és 40. számúakat, amelyek az ítélet rendelkező részében idéztetnek ő írta.

Miután vádlott az idézett kérdőpontokban olyan tényeket állított magánvádlóról, amelyek valódiságuk esetén alkalmasak arra, hogy magánvádló ellenében a bűnvádi eljárás megindításának okát képezzék és így vádlottnak ez a cselekménye a Btk. 258. §-ába ütköző rágalmozás vétségének ismérveit merítik ki, ennél fogva vádlottat abban a beszámítást kizáró, vagy korlátozó ok hiányában bűnösnek kimondani és a bűnügyi költségek megfizetésében marasztalni kellett.

A büntetés kiszabásánál a királyi járásbíró vádlottnak büntetett előéletét, különösen azt, hogy becsületsértés vétsége miatt már büntetve volt és a rágalmozó tényállítások halmazát súlyosító körülményeknek, ellenben vádlottnak teljes beismerését és a perből kifolyólag tanusított felizgult kedélyállapotát nyomatékos enyhítő körülményeknek vette, a mely az utóbbiak a Btk. 92. §-ának alkalmazását indokolták tették.

A vádba helyezett 29. 31. és 32. számú kérdőpontokban foglalt tényállások valódisága bizonyítást nem nyert, mert a kihallgatott Ember Géza tanuak az a vallomása, hogy nála, mint vizsgálóbírónál, a Weiszlovits Gyula letartóztatása tárgyában sem magánvádló, sem más soha nem járt el

és Berezky József tanuak, az a vallomása, hogy őt sem magánvádló, a kit nem ismert és nem is ismer, sem más nem igyekezett rábirni, arra, hogy azt valja, hogy az 1891. évben a tanyán támadt tüzet gyujtogatással Weiszlovits Gyula vádlott követte el, a valódiságot egyáltalában nem igazolták.

Weiszlovits Emil vádlottnak tagadásával szemben arra vonatkozólag, hogy az ítélet rendelkező részében leirt kérdőpontok készítésében, a nevezett vádlott is részt vett volna, illetve, hogy azokat Weiszlovits Gyulával együtt készítette volna, a magánvádló vallomásán kívül egyéb terhelő adat nem merült föl, ez pedig a vádlottnak határozott tagadásával szemben marasztaló ítélet alapjául szolgáló bizonyítékot nem képez.

Miért is ezen vádlott irányában a vádba tett büncselekmény bebizonyítását nem nyervén, őt a BP. 326. §-a 2. pontja alapján felmenteni kellett.

Az ítélet egyéb rendelkezései a felhívott §§-kon alapulnak.

Nagyváradon, 1911. évi augusztus 7. Palánkay Károly sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

BALÁZS MIKSA
kezelő.

14575—1912. B. sz.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN.

A nagyváradi kir. törvényszék, mint felebbviteli büntető bíróság rágalmozás vétsége miatt vádolt: Weiszlovits Emil és Weiszlovits Gyula elleni büntető ügyben, melyben a nagyváradi királyi járásbíró ujabban 1911. évi augusztus hó 7-ik napján, 1909 1249—24 B. szám alatt ítéletet hozott a „főmagánvádló részéről“ Weiszlovits Gyula vádlott terhére a BTK. 92. §-ának az alkalmazása és Weiszlovits Emil vádlott felmentése, továbbá Weiszlovits Gyula vádlott és védője által a bűnösség megállapítása miatt bejelentett felebbezés folytán Mile Mihály kir. táblai bíró elnöklété alatt Hermann Aladár és Inés Illés kir. törvényszéki bírák, valamint Molnár Géza joggyakornok, mint jegyzőkönyvvezető részvételével, a vádlottaknak, dr. Zigre Miklós ügyvéd, mint Weiszlovits Gyula vádlott védőjének, a főmagánvádló és képviselője: dr. Olasz Béla ügyvéd helyett dr. Sor Dezső ügyvéd közváltónak jelenlétében 1912. évi június hó 13. napján tartott nyilvános tárgyaláson ujabban a következőleg

ITÉLT:

A kir. törvényszék, mint büntető felebbviteli bíróság a kir. járásbíró fennebbi keletű és számú ítéletének felebbezett részét a BP. 554. §-ának 2-ik bekezdése alapján — mellözve a tény megjelölésből a bevádolt kérdő pontoknak 30, 31, 33, 35, 39 és 40. kérdéseit — a ténymegjelölésnek azzal a kiegészítéssel, hogy a kérdő pontoknak 29 és 32. pontjaiban foglalt és a kir. járásbíró ítéletének rendelkező részében kiemelt tényállítások — valóság esetében — arra is alkalmasak, miként dr. Stokker József főmagánvádlót a közmegevetésnek tegyék ki, helybenhagyja.

Ugyanannak az ítéletnek a hírlapi közzétételre vonatkozó rendelkezését olyképp egészíti ki, hogy amennyiben Weiszlovits Gyula vádlott az ítéletnek közzétételét maga nem eszközölné, arra az esetre feljogosítja főmagánvádlót, miszerint a közzétételt az elítélt vádlott k ltségén eszközölthesse.

A kir. járásbíró ítéletének nem felebbezett részét nem érinti.

Az elítélt vádlott javára a BN. 1. §-át nem alkalmazza.

A BP. 480. §-a alapján kötelezi Weiszlovits Gyula vádlottat, hogy a felebbviteli eljárással felmerült 60 korona 20 fillér bűnügyi költséget is a kir. államkincstárnak megtérítse.

Ugyanőt kötelezi arra is, hogy dr. Stokker József főmagánvádló részére felebbviteli költség címén 100 azaz száz koronát, az ítélet jogerőssége után 15 nap és végrehajtás terhe alatt megfizessen.

Dr. Olasz Béla ügyvéd díját 100 azaz száz, dr. Zigre Miklós ügyvédét pedig 150 azaz százötven koronában, saját feleik irányában, a BP. 485. §-a alapján megállapítja.

A beszerzett idegen iratokat jogerő után a nagyváradi kir. törvényszék polgári osztályához, a nagyváradi városi kir. járásbíróhoz és a budapesti kir. törvényszékhez visszaküldeni rendeli.

INDOKOK:

I.

Az első foku tárgyaláson a védő a főmagánvádló ellen vádat emelt a BTK. 261. §-a alá eső becsületsértés vétsége miatt s ehhez képest indítványozta az együttes tárgyalást és ítélethozatalt.

Indítványozta továbbá, miszerint a valódiság bizonyítása szempontjából Weiszlovits Emil vádlott mint tanu kihallgatassék.

Eme indítványok tárgyában hozott közbenschülő határozatok ellen a védő által, alaki semmisségi okból bejelentett s az ítélet ellen is kifejezetten érvényesített panaszok azonban alaptalanok. Mert: a kir. járásbíró a végzéseiben foglalt indokok alapján helyesen határozott s intézkedései által a törvénynek a vád s illetőleg a védelem szempontjából lényeges rendelkezéseit nem sértette meg.

É R D E M B E N:

II.

A kir. járásbíró Weiszlovits Emil vádlottat a vád terhe alól törvényes alapon mentette fel, vonatkozó indokai alapján s azért is, mivel:

Ennek a vádlottnak bűnösségére nézve a felebbviteli tárgyaláson kihallgatott: dr. Kabos Béla, dr. Weimann Jenő, dr. Kálmán József, S. Nyisztor Albert és Vámosy Mihály tanu sem szolgáltatott terhelő adatokat. Az írásszakértők pedig egyhangulag azt véleményezték, hogy a bevádolt kérdőpontokat egész terjedelemben Weiszlovits Gyula vádlott írta.

Ilyen körülmények között dr. Stokker József főmagánvádlónak egymagában álló terhelő vallomása, a nagyfoku elrekltségű fogva az elítélésre elégséges alapul nem szolgálhat.

Az első foku bíróságnak a Weiszlovits Emil vádlott felmentéséről rendelkező felebbezett része tehát helyben hagyandó volt.

III.

De helybenhagyni kellett ugyanannak az ítéletnek a Weiszlovits Gyula vádlott elitélése felől intézkedő, szintén felebbezett rendelkezéseit is ugyancsak a benne felhozott indokokból és még azért is, mert:

A BTK. 258. §-a alá eső büncselekmény elkövetéséhez, rágalmozási szándék nem szükséges. Csupán annak a tudata kell, hogy az állított tény olyan, amely a fenti törvényhely alá vonható.

A védőnek e tekintetben kifejezésre juthatott állás pontja tehát nem helytálló.

Másfelől téves az az álláspontja is, hogy a bevádolt kérdőpontokban csak kérdések és nem tényállítások foglaltatnak, amely okból felfogása szerint a vádba helyezett büncselekmény nem létesülhet.

A vádbeli vétség ugyanis kérdőpontokban is elkövethető. Mert közömbös, hogy a BTK. 258. §-ának megfelelő tények szóbelileg vagy írásba foglalva állítatnak-e.

Ahhoz pedig mi kétség sem fér, hogy a kérdőpontokban oly konkrét tények vannak állítva, amelyek a főmagánvádlóra nézve diffamálóak.

A BN. 19 alatti felperesi kérdőpontoknak 29 és 32. pontjaiban ugyanis a főmagánvádlóról tényekről az állítatják, hogy:

Ő, mint ügyvéd néhai Nagy Ferenc akkori törvényszéki elnökél, az előadó bírónál, Ember Géza volt vizsgálóbírónál és néhai dr. Nagy Géza kir. ügyésznel jogtalanul, minden befolyását latba vetette, hogy Weiszlovits Gyula vádlott a Pallay Lajos ügyvéddel vivott párbajából kifolyólag fogva tartassék. Hogy továbbá:

A főmagánvádló Berezky Józsefet, minden azon hamis tanúzásra igyekezett reábirni, miként valóitanul azt tanúsítsa, hogy a vádlottak gazdaságában az 1891. évben keletkezett tűz tettese Weiszlovits Gyula vádlott volt. Egyzóval, hogy gyujtogatás büntetett követte el.

Ezek zerint a főmagánvádló, mint ügyvéd határozott alakban s egyenesen büncselekmény-(BTK. 222. §-a) és súlyosabb beszámítás alá vonható feyelmi vétség elkövetésével vádoltatott.

Ebből kifolyólag a fentebb kiemelt tények valódiság esetében alapos okul szolgálhatnának arra, hogy a főmagánvádló ellen büntető, illetve feyelmi eljárás indíttassék, eshetőleg a közmegevetés szegyenének legyen kitéve. Mert az az ügyvéd, aki az ügyvédi tisztességgel és a törvényekkel maga helyezkedik ellentétbe s a közéletben annyira visszataszító és becstelens magaviseletet tanusitana, az, mint erkölcsi értékét veszített egyén, nem volna méltó polgártársai bizalmára és becsülésére.

A vád tárgyává tett kérdőpontoknak most idézett tartalma tehát kimeríti a rágalmozás tényálladékat s fennforog a törvény által megkívánt nyilvánosság is, mert az 1909. évi augusztus hó 19-én foganatosított tanukihallgatásnál, Nyisztor Albert, dr. Kálmán Géza, dr. Kabos Béla és dr. Fleischer Béla voltak jelen.

1913. febr. 27

Kimeríti pedig a bűncselekmény tényálladékát, annál inkább, mert a főmagánvádló vallomása szerint a kérdőpontok szerkesztése által nem az ő érdekeltisének a kimutatása volt a cél, hanem tendencia végett a vádlottakat és bosszút akartak állani, azért, mert néhai atyjuk: Weiszlovits Adolfnak jogi tanácsosa volt.

Annál is inkább továbbá, mert ha el is fogadható az, hogy a vádlottaknak jelentős vagyona érdeke volt, hogy a Weiszlovits Lajos és Fleischer Miksáné ellen, végrendelet érvénytelenítése és jár. iránt az 1908. évi február hó 28-án indított perből kifolyólag, mely per végzetül hó 28-án indított befejezést, a főmagánvádló, mint egyezséggel nyert befejezést, a főmagánvádló, mint fontos tanu vallomásának bizonyító erőre tulajdonított, hogy annak sulya gyengítették: akkor is nyilatkoztak, hogy a vallomás érdekelt volt, a jogos bírónak határain belül más módon is kimutatható volt volna.

A vádlott kérdőpontok azonban a tárgyilagosság és a jogosság megengedett határait messze túllépik, mert elengedhetetlenül a törvény tilalmába ütköznek.

Tekintve pedig, hogy a valódiság bizonyítása sikerre nem vezetett, mert a kir. ítélőtábla 2783-1910. B. sz. a. végzésével a valódiság bizonyítása érdekében kihallgatni rendelt Ember Géza és Bereczky József tanuk merőben nemleges vallomást tettek.

Weiszlovits Gyula vádlott felmentése tehát ezen az alapon figyelemmel a BTK 263. §-ának végbekezdése, csakis a törvény megsértelmezésével történt.

Már pedig a kétségtelenül súlyos bűncselekménye, az anyagi igazság érvényesítésének mindig figyelembe veendő szempontjából büntetlenül nem maradhat.

A ténymegjelölésből a kérdőpontoknak a rendelkező részben megjelölt kérdése azért mellőztettek, mivel azok bűncselekményt nem foglalnak magukban. Sőt a 31. a. kérdések kifejezetten Weiszlovits Lajos ellen irányulnak.

IV.

A BTK. 92. §-a alkalmazásának a törvényes feltételei fennforognak, mert Weiszlovits Gyula vádlottnak többszörösen büntetett előléte s főként az, hogy becsületért már 4 ízben büntetve volt — súlyosító körülményt képez, ugyanezzel szemben azonban további enyhítő körülmény gyanánt szolgál, hogy a vádlott hosszabb idő óta áll a bűnper sulya alatt, hogy a nagyobb vagyoni érdekeket tartalmazó polgári per folytán erős felindulásban volt s különösen, hogy az okozott sérelmet bocsánatkéréssel jóvá tenni igyekezett az elítélt vádlott, amit azonban a főmagánvádló visszautasított, végül, hogy a polgári perben eszközölt tanuhallgatás foganatosítása után a főmagánvádló is sértőleg viselkedett, mely sértés most már elévülés okából nem üldözhető.

A BP. 385. §-a 3. pontjában meghatározott anyagi semmisségi ok esete tehát nem forog fenn.

A BN. 1. §-a a törvényes feltételek hiányából alkalmazható nem volt. Olyan különös méltánylást érdemlő okok ugyanis, amely a kiszabott pénzbüntetés végrehajtásának a felfüggesztését indokolták ténnek, nincsenek.

Főmagánvádló a hírlapi közzétételre vonatkozó kérelmet az 1910. évi március hó 7-én tartott tárgyaláson előterjesztette. Minél fogva a védőnek ide vonatkozó kifogása alaptalan. Egyéb rendelkezés a felhívott törvény §-val van megindokolva.

Nagyvárad, 1912. évi június hó 13. napján Mile Mihály s. k. t. elnök. Hermann Aladár s. k. előadó.

Kiadmány hitelül:

KIRÁLY,
kezelő.

2800-1912. B. szám.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN!

A nagyváradi kir. ítélőtábla rágalmazás vétségével vádolt Weiszlovits Emil és Weiszlovits Gyula ellen a nagyváradi kir. járásbírósg előtt folytatott eljárás tette s ugyanott 1911. augusztus 7-én 1909. B. 1249/24. szám alatt, a nagyváradi kir. törvényszék által pedig a főmagánvádlónak, képviselőjének, Weiszlovits Gyula vádlottnak és védőjének szóval bejelentett felekezéseire 1912. június 13-án 14575. B. szám alatt ítélettel elintézt bünvádi pert Weiszlovits Gyula vádlottnak és védőjének szóval bejelentett s írásban is indokolt semmisségi panasza folytán 1912. évi november hó 21. napján tartott nyilvános tárgyaláson a vád meghallgatása után vizsgálat alá vevén, következő

Végzést hozott:

A kir. ítélő tábla a semmisségi panaszt elutasítja s a BP. 489. §-a alapján kötelezi Weiszlovits Gyula vádlottat, hogy dr. Stokker József főmagánvádlónak 15 nap és végrehajtás terhe alatt 40 korona tárgyalási díjat megfizessen.

Dr. Olasz Béla ügyvéd tárgyalási díját — a BP. 485. §-a alapján dr. Stokker József főmagánvádlóval szemben 40 koronában megállapítja.

INDOKOK

A kir. törvényszék ítélete ellen Weiszlovits Gyula vádlott és védője a BP. 385. §. 1. a. pontja alapján a miatt jelentettek be semmisségi panaszt, mert a vádlott által elkövetett cselekmény nem bűncselekmény.

A beadott írásbeli indokok tartalma szerint a bejelentett semmisségi panasz arra van alapítva, hogy:

a) az ítélet tárgyát képező ellenkérdőpontok nem tartalmaznak tényállításokat, hanem csak a főmagánvádlóhoz, mint tanuhoz intézett egyszerű kérdéseket.
b) az ellenkérdőpontok 29. kérdésének tartalma — valódiság esetében — sem a büntető eljárás megin-

ditásának okát nem képezhetné, sem a főmagánvádlót a közmegegyezésnek ki nem tenné;

c) vádlott a kérdések fellevesével nem célozta a főmagánvádló megrágalmazását, hanem csak jogos magán érdekének és erkölcsi épségének megóvása szempontjából nagyfokú érdekeltisének az ellenséges indulatának kimutatását;

d) vádlott a kérdőpontokat törvényes joga alapján csak információkép adta át képviselő perbeli ügyvédjének abból a célból, hogy szükség esetén a bíróságnak adja át, ha tehát ügyvédje azokat felhasználta azok tartalmáért, — a rendes perekben a polgári törvénykezési rend artás értelmében kötelező ügyvédi képviselőnél fogva saját ténykedésének tekintendő perbeli cselekményért, — az 1887. évi XXVIII. tc. 2. és 3. §§. alapján egyedül a perbeli ügyvéd lehet büntetőjogiilag is felelős, de vádlott, mint ügyfél bünvádi eljárás alá nem vonható.

Ez a panasz azonban minden irányban alaptalan. A kir. törvényszék ténymegállapítása szerint ugyanis vádlott az általa és érdektársai által indított rendes perben fogantatosított tanukihallgatás alkalmával a főmagánvádlóhoz, mint az alperesek által felhívott tanuhoz intézendő ellenkérdőpontokban 29. és 32. számok alatt foglalt s az alsóbíróságok ítéletében idézett kérdéseket a tanukihallgatás alkalmával a bíróságnál ő szerkesztette, írta s azokat a tanuhoz leendő feltétel céljából perbeli ügyvédjének átadván, az azokat a bírósághoz benyújtotta s azokat a tanuhoz fel is tették.

E kérdések szövegezése nem hagyhat fenn kétséget az iránt, hogy azok tartalma egyenes és határozott tényállásokon alapul, mert nem a tények valódisága, vagy valótlansága van azokban kérdés tárgyává téve, hanem a valóban megtörténtnek előadott ama tények alapján, hogy a főmagánvádló a Pallay-féle párbaj ügyben letartóztatott vádlott vizsgálói fogságának fenntartása érdekében a vizsgálóbírónál, kir. ügyésznél, kir. törvényszéki elnöknel és az előadó bírónál minden ismeretségi és befolyását latba vetette (29. sz. kérdés) és hogy a főmagánvádló Bereczky Józsefet faggatásokkal, rábeszélésekkel és ügyvédhez méltatlan ijesztgetésekkel arra bírni igyekezett, hogy a vádlott gazdaságának keletkezett tüvészét a vádlott gyújtogatásának igazolja (32. sz. kérdés), csupán az iránt tartalmaznak azok a tanuhoz kérdéseket, hogy e ténykedéseiket megbizásból, utasítására és érdekében fejtette ki?

Ezek szerint még stilaris szempontból sem birhat alappal az érv, hogy mivel a szöveg alakja kérdés, az abban foglaltak nem lehetnének konkrét tényállítások.

A 29. sz. kérdésben foglalt tényállítás szerint a főmagánvádlónak imputált az a ténykedése, hogy illetéktelenül ügyvédi hivatása, ismeretsége és befolyása felhasználásával a vádlott személyes szabadságának megvonása céljából lépéseket tett, ha valódiság esetében ellenében a büntető eljárás megindításának okát nem is képezhetné s ha ellenében mint gyakorló ügyvéd ellen amiatt a szintén büntető jellegű fegyelmi eljárás sikerrel nem is volna szorgalmazható, — de mindenestre a közérkölcstelennek és ellentétben áll, már pedig az erkölctelennek tartott tény a közérkölcstelen megvetést kelt fel annak elkövetője ellen, az erkölctelenségnek a közönség lelkületében felidézett eredménye: a megvetés.

Minthogy pedig a Btk. 258. §-ának rendelkezése szerint rágalmazást képez oly tényállítása is, mely valódisága esetében azt — akiről állítatik — a közmegegyezésnek tenné ki: a panasznak ez a része is minden törvényes alapot nélkülöz.

Kétségtelen, hogy az ügyfélnek — általános emberi jog alapján az erkölcsi és vagyoni biztonság tekintetéből általában mindenkit megillető joga s egyszersmind peres érdeke igaza érdekében bizonyítékait szabadon vitathatni s nem tagadható meg tőle az a jog sem, hogy az érdekeire hátrányosnak felismert tanuk szava hihetőségét meggyengítő tényeket felhozhasson s a tanu vallomásának valótlanságát kimutassa: e joga azonban nem lehet korlátlan, a védekezés szabadsága nem terjedhet odáig, hogy az ügyfél az ezen cél igényeltet szükségességen tulmenve oly módon s oly eszközökkel érvényesítse jogát, amelyet — mint erkölctelent s így törvénybe ütközőt a törvény a közrend érdekében büntetéssel sulyt.

A jelen esetben a vádlott jogos érdeke és védekezése szükségessé tette ugyan a főmagánvádló érdekeltiségeinek kimutatását, de semmi esetre sem azt, hogy róla erkölctelen, becstelen s a büntetőtörvény megtorlását kihívó, nemcsak könnyelműen odavetett, de az alsó bíróságok ténymegállapítása szerint jobb tudomása ellenére szemenszedett valótlanságokat tartalmazó, tehát rosszhiszemű tényeket állítson, melyeknek a tanuhoz feltétlét a bíró az 1893. évi XVIII. tc. 217. §-a értelmében — a tanu pedig azokra a feltételeket ugyanazon tcikk 86. §. 2. és 3. pontjai értelmében megtagadhatja.

Ha a vádlott valódi célja a főmagánvádló érdekeltiségeinek kimutatása lett volna, azt bizonyára más, megfelelő s megngedett módon s nevezetesen a tanu ellenében felhozott tényeknek az azokról közvetlen vagy közvetett tudomással bíró egyének kihallgatásával és más adatoknak előadásával érvényesítette volna már csak azért is, mert a fenti törvényhelyekre tekintettel — csak ez uton biztosíthatta a bizonyítás sikerét; — midőn azonban vádlott e kézenfekvő s önként kínálkozó bizonyítási mód mellőzéseivel valótlán mélyen sértő tények valóban megtörténtének odaállításával, azoknak nyilvánosan a főmagánvádló elé tartását s azokra kihallgatását szorgalmazta: célja nyilván nem lehetett más, minthogy a főmagánvádlót nyilvánosan a szégyennek tegye ki. őt meghurcolja s a kir. törvényszék által is megállapított a feletti bosszúvágyának, hogy a főmagánvádló a vádlott néhai atyjának jogtanácsosa volt, kielégítését nyerje.

Nem hivatkozhatik tehát a vádlott távolról sem a jóhiszeműsége s a rágalmazási szándék hiányára és pedig a valódiság szempontjából azért nem, mert az a fentiek szerint tényleg fenn nem forgott, sőt annak épen az ellenkezője vezérelte, — a törvény szempontjából pedig azért nem, mert különben is a rágalmazáshoz külön rágalmazó szándék nem kívántatik, hanem elég a rágalmazó tényállás tudatos használata, ez pedig — ugyancsak a fentiek szerint — kétségtelenül fennforgott.

Merőben téves a panasznak a büntetőjogi felelősség tárgyában kifejezésre jutott érvelése is, mely szerint a rágalmazásért nem ő, hanem megbízott ügyvédje a felelős.

Az 1881. évi LIX. tc. 12. §-a által a rendes eljárásban rendelt kötelező ügyvédi képviselőt csak a pervitel szempontjából követeli meg az ügyvéd közreműködését s csak a szorosan e keretben és szorosan általa véghezvitt perbeli cselekményei állapítják meg azokért egyéni felelősségét s az 1887. évi XXVIII. tc. 2. és 3. §-ai is csak az ezen működési körben általa használt sértő kifejezések megtorlásáról intézkedik, azonban a képviselőt e neme épen nem zárja ki a megbízótól nyert utasításoknak a pervitelben fogantatosítását, következképp a megbízó egyenes utasítására s így az ő nevében tett percselekmények is a megbízó cselekményeinek tekintendők.

Különösen áll ez a bünvádi felelősség szempontjából, ahol a bünvádi szándék képezi a felelősség egyik alkotó elemét: ez alapon a perben megbízott ügyvéd a perben általa tett vagy felhozott rágalmazó tényállításkért csak akkor tartozik bünvádi felelősséggel, ha azok a saját tényére, illetve büntetői szándékára vezethetők vissza, ellenben nem őt, hanem megbízó ügyfelét terheli a felelősség, ha a rágalmazó tények felhozására, illetve felhasználására perbeli ügyvédjének egyenes megbízást adott s illetve őt arra utasította, mert ez esetben ez az ügyfél büntetői szándékára vezethető vissza s az ő tettét képezi.

Már pedig a jelen esetben a vádlott ügyvédjét a kérdésben foglalt tényeknek, mint általa valóknak tudott megtörtént tényeknek az állításával a kérdőpontoknak a bíróságnál történt szerkesztése és átadásával egyenesen megbízta, illetve utasította arra, hogy e tényállítások — mint az igazságának megerősítésére szolgáló körülmények a perben felhasználásának, azokról a felelősséget tehát ügyvédjére át nem háríthatja.

De vádlott, mint ügyfél sem hivatkozhatik a BTK. 266. §-ában biztosított, a bünvádi eljárás kizárását eredményező okra, mert a törvényes intézkedés szövegének félreérthetetlen tartalma, rendelkezéseinek célja, s az annak tárgyában kifejlődött állandó bírói gyakorlat szerint csak a peres felek által egymással szemben elkövetett rágalmazás büntetőségét zárja ki kivételes állásuk, az összeütköző érdekek s a védekezés szabadsága tekintetéből, ellenben a tanu, mint a peren kívüli személy, ügyfélnek nem tekinthető, a kivételes intézkedés tehát a tanu rágalmazására nem terjed ki, hanem az ez ellen elkövetett rágalmazásra nézve az általános büntető felelősség nyer alkalmazást. Minthogy ezek szerint a semmisségi panasz minden irányban alaptalan, hivatalból figyelembe veendő semmisségi okot pedig a kir. ítélőtábla nem észlelt, azt a Bp. 437. §. negyedik bekezdése értelmében elutasítani kellett.

Az írásbeli indokok egyéb részei semmisségi panasz tárgyait bejelentés hiányából nem képezhetvén, e helyütt figyelembe vehetők nem voltak.

Megjegyzni azonban a kir. ítélőtábla, hogy az ítélet közzététele iránti intézkedés — a kir. Curianak a jogegység érdekében hozott 282. sz. elvi jelentőségű határozata értelmében — a kir. ügyészséget illeti.

Nagyvárad, 1912. évi november hó 21-én.

Báró Szentkereszt Zsigmond s. k. elnök, Kepes Miklós s. k. előadó. (P. H.)

Hivatalos másolat hitelül

Nagyvárad, 1912. december 2-án.

BALAZS GYÖRGY
kiadó.

BÁDOGOS- ÉS VIZVEZETÉK SZERELŐ MŰHELY.

Fábry János

bádogos- és vízvezeték szerelő
Rákóczi-ut 15. szám.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkát és javításokat
jutányos árban. Levélbeni
meghívásra házhöz jövők.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték
szerint. Javítások jutányos árban.
Meghívásra házhöz küldök, leve-
lekre válaszolok.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútor asztalos
Sánc-utca a kalapgyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Uj!**Bőrönd és bőraru műhely.**

HAMBURG S. bőrönd és bőr-
aru műhelye megnyitott **Nagy-
váradon Kossuth Lajos-u.
9. szám** alatt. Készítetek és el-
vállalok minden ezen szakmába
vágó munkát és javításokat
jutányos árban. Meghívásra ház-
hoz jövök.

Uj!**Uj!****Uj!****Árverésen vett áruk eladása****megkezdődött****Rákóczi-ut 14. lebontott
APOLLÓ-ÉPÜLET MELLETT.**

Női kötött harisnyák 30 fill., férfi fegyház
kötésű zokni 26 fill., gyermek patent
harisnyák 24 fill. **1000 tucat zseb-
kendő** drbja 6 fillértől 3-50-ig, női és
férfi fehérneműek igen olcsón s még
igen sok áruk kaphatók.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és esatornázási
vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari ragymentes
closetteket vizöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viktartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és disz-
bádogos munkát. Vil any-
erő gépekkel berendezve.

Horgony-
Syrup. Sarsaparillae

compos
Vértisztítószor. Üvege 3.00 és 7.50 kor.

Horgony-Liniment. Capsici
compos.

A Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalomenyhítő bedörzsölés

meghűlésnél, rheumánál, köszvény nál stb
Üvege 1.40. 2.-kor

Horgony-Vas-Albuminat-
Tinktúra.

Vérserkentésnél és aaptóránál. - Üvege 1.40 kor.

Beszerezhetők
a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül
RICHTER dr. az „Árany orozsián”-hoz oimzett prágai
(I. Elisabethstraße 5) gyógyszerárából.

Főraktár Magyarország részére:
Török gyógyszerár Budapest.

MUKERTÉSZET!

Berecz József műkertészte
Nagyvárad, Vámház-u. 30.

Kitüntetve számtalan sok esetben a kertés-
zet terén.

Ajánlja magát a kertészeti cikkek napon-
kénti szállítására, egy helyben, mint vidékre:
jutányos árak. Levélbeli megkeresések azon-
nal elintéztetnek. Kérjük e lapra hivat-
kozni.

BELVÁROSI ÁRUHÁZ

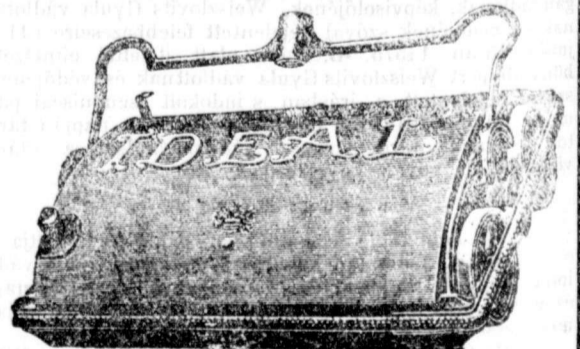
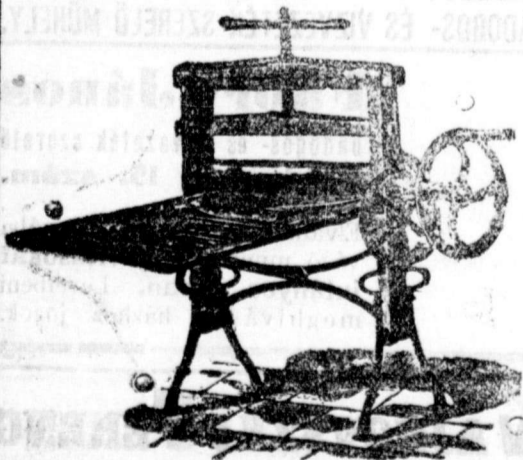
Nagyvárad, Rákóczi-ut 10. sz. — Stern-palota. Széchényivel szemben.

BŐRÖND, BŐRDISZMŰ.

Játék és Hangszer áruház. — Gyermek kocsik. — Utazó kosarak.

ILLATSZEREK és KEFE ÁRUK.

Használt GRAMOFON LEMEZEKET becserélek.

Ujdonságokból állandó nagy választék
háztartási és konyhafelszerelések kizárólagos raktára

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében
== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==